

Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 23 okt. 1954

Naar aanleiding van Uw 359 haast ik mij U de tekst te doen toekomen van antwoord dat ik 19 dezer KLN ontving op de dezerzijdse nota van 5 dezer (vide mijn 470) en van mijn bescheid hierop in de nota, welke ik heden indiende.

Nota KLN van 19 dezer:

'Het Ministerie van Buitenlandse Zaken biedt het Hoge commissariaat van het Koninkrijk der Nederlanden te Djakarta zijn complimenten aan, en heeft in antwoord van deszelfs nota no. 81159/GS 5825 van 5 October 1954 hierbij de eer mede te delen, dat dit Ministerie het feit, dat Nederlanders dreigbrieven hebben ontvangen, zoals gereleveerd in genoemde nota, betreurt. In overeenstemming met de plicht van de Indonesische regering om het leven en de eigendommen van alle inwoners inclusief de Nederlanders te beschermen, alsmede om aan het verzoek van de Nederlandse regering zoals vervat in bovengenoemde nota te voldoen, is de onderhavige aangelegenheid voortgeschikt aan de betrokken instanties ter onderzoek en om de nodige maatregelen te treffen. Voordat er duidelijke bewijzen zijn is het Ministerie van Buitenlandse Zaken het echter niet met het Hoge Commissariaat eens, dat deze actie wijd verspreid is en centraal wordt geleid. Het is zelfs nog niet bewezen dat deze onverantwoordelijke handelingen door Indonesiërs zijn verricht, of door groepen, die door binnen of buitenlandse opstokerij, opzettelijk onrust willen zaaien om de sfeer te vertroebelen. Dit wordt natuurlijk ook beseft door het Hoge Commissariaat. Dit Ministerie is derhalve verwonderd over het beleid van het Hoge Commissariaat, dat overhaast een scherp protest bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft ingediend, terwijl deze aangelegenheid met goed begrip op andere verkieslijker wijze kon worden voorgebracht, in het belang van de goede sfeer.

Op grond van het bovenstaande betreurt dit Ministerie derhalve het onderhavige protest en moet dit dan ook apert van de hand wijzen. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken maakt van deze gelegenheid gebruik het Hoge Commissariaat zijn gevoelens van bijzondere hoogachting aan te bieden!.

Nota HC van 23 dezer:

'Het Hoge Commissariaat der Nederlanden heeft de eer het Ministerie van Buitenlandse Zaken van de Republiek Indonesië onder aanbidding van zijn complimenten de ontvangst te bevestigen van de nota van het Ministerie van 19 dezer no. 64004/5404 R.

Met voldoening heeft het Hoge Commissariaat kennis genomen van de mededeling van het Ministerie, dat de onderhavige aangelegenheid is voorgebracht bij de betrokken instanties voor onderzoek opdat terzake de nodige maatregelen worden getroffen. Het Hoge Commissariaat meende in zijn nota van 5 dezer de toezending van de bewuste dreigbrieven als een blijkbaar centraal geleide en wijdverspreide terroristische actie te moeten aanmerken aangezien de dreigbrieven alle eensluidend of nagenoeg eensluidend waren en in een drietal steden op Java aan een aantal Nederlanders waren toegezonden.

Hieraan kan thans nog worden toegevoegd dat, blijkens door het Hoge Commissariaat na de aanbidding van de nota van 5 dezer ontvangen berichten, ook meerdere Nederlanders te Malang, Tjirebon, Padang en op Ambon overeenkomstige dreigbrieven ontvingen, van welk feit betrokkenen aangifte hebben gedaan aan de plaatselijke politieautoriteiten, en dat inmiddels aan nog andere dan in evenaangehaalde nota vermelde te Djakarta woonachtige vertegenwoordigers van grote bedrijven gelijklopende dreigbrieven zijn toegezonden. Naar aanleiding van de aantekening in de nota van het Ministerie, dat nog niet is bewezen, dat onderhavige onverantwoordelijke handelingen door Indonesiërs zijn verricht, moge worden opgemerkt, dat in de nota van het Hoge Commissariaat de nationaliteit van de schuldigen aan dit misdadige bedrijf

buiten beschouwing is gelaten. Van belang is slechts, dat op Indonesisch territoir dergelijke bedreigingen ten aanzien van aldaar verblijvende Nederlanders op grote schaal plaats hebben; de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in Indonesië is derhalve gerechtigd bij de bevoegde Indonesische instanties de bescherming van deze Nederlanders tegen dergelijke acties, van wie ook afkomstig, in te roepen. Het Hoge Commissariaat heeft gemeend de Indonesische regering onverwijld over de onderhavige terroristische actie te moeten inlichten en daartegen protest aan te tekenen. Blijkbaar bestaat bij het Ministerie misverstand over het karakter van de desbetreffende nota, in zoverre dat het daarin uitgedrukte protest is opgevat als tegen het Ministerie te zijn gericht.

Het Hoge Commissariaat moge er op wijzen, dat zulks geenszins het geval is en dat zijn nota van 5 dezer generlei in gebreke stelling inhield. Het meent dan ook, dat er geen reden is dit, tegen de bewuste actie gericht protest van de hand te wijzen, te minder daar het Ministerie met het Hoge Commissariaat de toezending van de bewuste dreigbrieven betreurt.

Het Hoge Commissariaat moge van deze gelegenheid gebruik maken het Ministerie van Buitenlandse Zaken te verzoeken de hernieuwde verzekering van zijn bijzondere hoogachting wel te willen aanvaarden'.